

25. marts 2021

P9_TA(2021)0113

Rapporter 2019-2020 om Kosovo**Europa-Parlamentets beslutning af 25. marts 2021 om Kommissionens 2019-2020-rapporter om Kosovo (2019/2172(INI))**

(2021/C 494/13)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen (SAA) mellem Den Europæiske Union og Det Europæiske Atomenergifællesskab på den ene side og Kosovo på den anden side, som trådte i kraft den 1. april 2016,
- der henviser til den europæiske reformdagsorden for Kosovo, som blev lanceret i Pristina den 11. november 2016, samt lanceringen af ERA 2 i oktober 2020,
- der henviser til rammeaftalen med Kosovo om deltagelse i Unionens programmer, som har været i kraft siden den 1. august 2017,
- der henviser til formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde i Thessaloniki den 19.-20. juni 2003,
- der henviser til Sofiaerklæringen af 17. maj 2018 fra topmødet mellem EU og Vestbalkan og den prioriterede Sofiadagsorden,
- der henviser til FN's Sikkerhedsråds resolution 1244 af 10. juni 1999, den rådgivende udtalelse fra Den Internationale Domstol af 22. juli 2010 om Kosovos ensidige uafhængighedserklærings overensstemmelse med folkeretten samt til FN's Generalforsamlings resolution 64/298 af 9. september 2010, hvori Den Internationale Domstols udtalelse anerkendtes, og der blev udtrykt tilfredshed med EU's vilje til at fremme dialogen mellem Serbien og Kosovo,
- der henviser til den første aftale om principperne for en normalisering af forholdet mellem regeringerne i Serbien og Kosovo af 19. april 2013 og aftalerne af 25. august 2015 og til den EU-støttede dialog med henblik på en normalisering af forholdet,
- der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2020/792 af 11. juni 2020 om ændring af fælles aktion 2008/124/FUSP om Den Europæiske Unions retsstatsmission i Kosovo (EULEX Kosovo), som udvidede missionens varighed indtil den 14. juni 2021,
- der henviser til rapporterne fra FN's generalsekretær om aktiviteterne under FN's midlertidige administrative mission i Kosovo (UNMIK), herunder den seneste rapport af 31. marts 2020, og til rapporterne af 7. februar 2018 om de operationer, der udføres af Kosovostyrken (KFOR),
- der henviser til Berlinprocessen, som blev igangsat den 28. august 2014,
- der henviser til den fælles erklæring fra formændene for Det Parlamentariske Stabiliserings- og Associeringsudvalg (SAPC) EU-Kosovo efter det sjette møde i udvalget i Strasbourg den 14. februar 2019,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. februar 2020 med titlen »Styrkelse af tiltrædelsesprocessen — Et troværdigt EU-perspektiv for landene på Vestbalkan« (COM(2020)0057),
- der henviser til Rådets konklusioner af 5. juni 2020 om styrkelse af samarbejdet med partnerne på Vestbalkan på migrations- og sikkerhedsområdet,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 29. maj 2019 med titlen »Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2019« (COM(2019)0260), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Kosovo 2019 Report« (SWD(2019)0216),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2020 med titlen »Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2020« (COM(2020)0660), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Kosovo 2020 Report« (SWD(2020)0356),

25. marts 2021

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. oktober 2020 med titlen »En økonomisk plan og investeringsplan for Vestbalkan« (COM(2020)0641) og arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene med titlen »Guidelines for the Implementation of the Green Agenda for the Western Balkans« af 6. oktober 2020 (SWD(2020)0223),
 - der henviser til den fælles meddelelse 8. april 2020 fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik med titlen »Meddelelse om EU's globale svar på covid-19-krisen« (JOIN(2020)0011), og Kommissionens meddelelse af 29. april 2020 med titlen »Støtte til Vestbalkan til bekæmpelsen af covid-19 og genopretningen efter pandemien« (COM(2020)0315),
 - der henviser til Kommissionens vurdering af 21. april 2020 af Kosovos økonomiske reformprogram for 2020-2022 (SWD(2020)0065) og til de fælles konklusioner fra den økonomiske og finansielle dialog mellem EU, Vestbalkan og Tyrkiet, som blev vedtaget af Rådet den 19. maj 2020,
 - der henviser til den endelige rapport fra EU-valgobservationsmissionen (EUEOM) om det tidlige parlamentsvalg den 6. oktober 2019 i Kosovo,
 - der henviser til Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 4. maj 2016 om ændring af forordning (EF) nr. 539/2001 om fastlæggelse af listen over de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af de ydre grænser, og listen over de tredjelande, hvis statsborgere er fritaget for dette krav (Kosovo) (COM(2016)0277) og til Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutning af 28. marts 2019, hvori Europa-Parlamentet vedtager sin holdning ved førstebehandling ⁽¹⁾, hvormed Kommissionens forslag overtages,
 - der henviser til sine tidligere beslutninger om landet,
 - der henviser til sin henstilling af 19. juni 2020 til Rådet, Kommissionen og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om Vestbalkan efter topmødet i 2020 ⁽²⁾,
 - der henviser til Zagreberklæringen, der blev vedtaget på topmødet mellem EU og Vestbalkan, som fandt sted via videokonference den 6. maj 2020,
 - der henviser til den fælles erklæring fra topmødet mellem Europa-Parlamentet og formændene for parlamenterne på Vestbalkan, som Europa-Parlamentets formand sammenkaldte med ledelsen af parlamenterne på Vestbalkan den 28. januar 2020,
 - der henviser til topmødet mellem EU og Vestbalkan, der blev afholdt den 10. november 2020 som led i Berlinprocessen,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54,
 - der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A9-0031/2021),
- A. der henviser til, at Kosovo som ethvert land, der ønsker at blive medlem af EU, skal vurderes ud fra sine egne resultater med hensyn til opfyldelse, gennemførelse og overholdelse af de kriterier og fælles værdier, der er nødvendige for tiltrædelsen, og til, at kvaliteten af og engagementet i de nødvendige reformer er afgørende for tidsplanen for og fremskridt i retning af tiltrædelse;
- B. der henviser til, at Kosovo skal fokusere på grundlæggende reformer for at rette op på strukturelle mangler inden for retsstatsprincippet, grundlæggende rettigheder, demokratiske institutioners funktion og reformer af den offentlige forvaltning samt økonomisk udvikling og konkurrencedygtighed;
- C. der henviser til, at Kosovo fortsat kæmper med politisk ustabilitet, især siden det tidlige parlamentsvalg den 6. oktober 2019; der henviser til, at afslutningen af Kurti-regeringens mandat var præget af adskillige strukturelle problemer, herunder ubehørig indblanding fra eksterne aktørers side i regeringens og nationalforsamlingens arbejde, forfatningsdomstolens uafhængighed og den manglende klarhed om lovligheden af mistillidsafstemningen om regeringen;

⁽¹⁾ Vedtagne tekster, P8_TA(2019)0319.

⁽²⁾ Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0168.

25. marts 2021

- D. der henviser til, at der for nylig har været en mangel på koordinering mellem de transatlantiske aktører, og at indsættelsen af den nye amerikanske regering vil give en ny mulighed for bedre samarbejde;
- E. der henviser til, at Kosovo fortsat er det eneste land på Vestbalkan, hvis borgere skal have visum for at rejse ind i Schengenområdet, selv om alle betingelserne for visumliberalisering har været opfyldt siden 2018;
- F. der henviser til, at Kosovos skyggeøkonomi hindrer den overordnede udvikling af en levedygtig økonomi i landet;
- G. der henviser til, at Kosovo skal øge sin indsats for at bekæmpe korrupsion og organiseret kriminalitet og skal opbygge stærke, sammenhængende og uafhængige institutioner for at løse disse problemer;
- H. der henviser til, at den tidligere præsident Hashim Thaçi trådte tilbage den 5. november 2020, da han blev anklaget for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden i Kosovos specialistkammer i Haag; der henviser til, at tiltalen mod Thaçi den 30. november 2020 blev bekræftet; der henviser til, at Vjosa Osmani, formand for Kosovos nationalforsamling, er fungerende præsident for Kosovo;
- I. der henviser til, at Kosovo har gjort fremskridt med at tilpasse sin lovgivning til den gældende EU-ret, men er nødt til at øge sin indsats og sine midler for effektivt at gennemføre nye love og regler på en mere engageret og seriøs måde inden for alle politikområder;
- J. der henviser til, at 117 lande ifølge Kosovos regering har anerkendt Kosovos uafhængighed, herunder 22 af de 27 EU-medlemsstater;
- K. der henviser til, at covid-19-pandemien udgør en hidtil uset byrde for Kosovos sundhedssystem og økonomiske og sociale beskyttelsessystemer og klart har vist, at EU og Vestbalkan fortsat skal tackle fælles udfordringer sammen;
- L. der henviser til, at EU har mobiliseret økonomisk støtte for et beløb på over 3,3 mia. EUR til landene på Vestbalkan for at bekæmpe den umiddelbare sundhedskrise og afbøde covid-19-pandemiens socioøkonomiske konsekvenser i regionen;
- M. der henviser til, at EU er den største yder af bistand og støtte til Kosovo i forbindelse med afbødning af de økonomiske og sociale konsekvenser af covid-19-pandemien; der henviser til, at Kosovo har modtaget 5 mio. EUR som umiddelbar støtte til sundhedssektoren, 63 mio. EUR som støtte til den sociale og økonomiske genopretning, 60 mio. EUR som bistandsmidler og 100 mio. EUR som makrofinansiel bistand;
- N. der henviser til, at den økonomiske plan og investeringsplan for Vestbalkan vil understøtte en langsigtet genopretning efter covid-19-pandemien og fremme den økonomiske udvikling og reformer i regionen;
- O. der henviser til, at Kosovo modtager støtte fra instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA II) i form af en samlet vejledende bevilling på 602,1 mio. EUR for 2014-2020, og til, at Kosovo er nødt til at forbedre sin absorptionskapacitet i denne sammenhæng yderligere;
- P. der henviser til, at EU's engagement i Vestbalkan er større end dets engagementet i alle andre partnerregioner og er udtryk for en gensidig strategisk forpligtelse;

Engagement i udvidelse

1. bifalder Kosovos fortsatte stærke vilje til at arbejde hen imod medlemskab af EU og fremskynde reformer samt den stærke støtte til europæisk integration blandt Kosovos befolkning og landets europæiske identitet;
2. beklager de begrænsede fremskridt med gennemførelsen af ERA 1, men anerkender samtidig regeringens engagement i en bred reformproces som fastsat i ERA 2; opfordrer myndighederne i Kosovo til at tage ansvar for processen, udvise større politisk vilje og øge den administrative kapacitet for at fremme gennemførelsen af de EU-relaterede reformer;
3. udtrykker bekymring over opløsningen af ministeriet for EU-integration og opfordrer Kosovos regering til fuldt ud og korrekt at integrere ministeriets tidligere strukturer som fastsat i den nyligt vedtagne forordning om premierministerens kontor og dets organisationsstruktur samt til at sikre, at den nye struktur tildeles det kompetenceniveau og ansvar, der er nødvendigt for at sikre en ordentlig koordinering og styring af integrationsprocessen;

25. marts 2021

4. glæder sig over den fredelige og velordnede afvikling af det tidlige parlamentsvalg den 6. oktober 2019 og den 14. februar 2021, men udtrykker bekymring over den manglende konkurrence, valgfrihed og ytringsfrihed i det kosovoserbiske samfund samt over problemer i forbindelse med stemmer afgivet i udlandet; understreger, at det er vigtigt at rette op på alle de identificerede mangler og følge EUEOM's anbefalinger; forventer, at alle politiske kræfter respekterer den demokratiske kultur og de kosovoske borgeres vilje i forbindelse med dannelsen af en ny regering og valget af en ny præsident;

5. beklager, at Kosovo fortsat kæmper med politisk ustabilitet efter valget, og opfordrer i denne forbindelse alle politiske kræfter i Kosovo til at reformere det politiske system gennem forfatningsmæssige ændringer for at forbedre retssikkerheden og processen for dannelse af nye regeringer;

6. glæder sig over, at Kommissionen i sin 2020-rapport om Kosovo bekræftede sin vurdering, at Kosovo opfylder betingelserne for at blive omfattet af visumliberalisering, og opfordrer Rådet til hurtigt at vedtage en visumfritagelsesordning for Kosovos borgere; minder i denne forbindelse om, at Kosovo fortsat opfylder alle benchmarks i køreplanen for visumliberalisering, hvilket Kommissionen konsekvent har bekræftet siden juli 2018;

7. beklager, at Rådet i 2020 stadig ikke formåede at vedtage visumliberalisering for Kosovo; er af den opfattelse, at visumliberalisering vil forbedre stabiliteten og bringe Kosovo tættere på EU ved at gøre det lettere at rejse og drive forretning; bemærker, at isolationen af Kosovos borgere har en indvirkning på gennemførelsen af EU-programmer, og at manglen på en rådsafgørelse fratager borgerne i Kosovo hårdt tiltrængte muligheder, hvilket svækker EU's troværdighed og kan have en indvirkning på dialogen mellem Beograd og Pristina;

8. opfordrer EU-medlemsstaterne til at vise deres fortsatte vilje til udvidelse og til at indføre en mere effektiv kommunikationspolitik over for EU-borgerne om udvidelse; opfordrer Kommissionen og EU-kontoret i Kosovo til at intensivere deres bestræbelser på at fremhæve betydningen af, kravene til og fordelene ved et tættere partnerskab mellem EU og Kosovo;

9. glæder sig over Kosovos regerings beslutning om at fjerne tolden ved import fra Serbien og Bosnien-Hercegovina, som gjorde det muligt at genoptage den EU-støttede dialog;

10. bemærker undertegnelsen af aftalerne om normalisering af det økonomiske forhold mellem Kosovo og Serbien den 4. september 2020 i Washington; beklager imidlertid de bestemmelser i teksten, der kræver, at Kosovo ophører med at søge medlemskab af internationale organisationer; glæder sig over USA's fornyede engagement og understreger behovet for, at EU og USA styrker deres partnerskab og koordinering på Vestbalkan; understreger, at det transatlantiske samarbejde er en vigtig faktor for stabiliteten i regionen, og understreger EU's førende rolle som mægler i processen med normalisering af forbindelserne mellem Kosovo og Serbien;

11. beklager åbningen af Kosovos ambassade i Israel i Jerusalem, hvilket strider mod Den Europæiske Unions holdning til en løsning af konflikten mellem Israel og Palæstina på grundlag af en tostatsløsning;

12. anerkender det vigtige bidrag fra Kosovostyrken (KFOR) og de deltagende stater til at opretholde et trygt og sikkert miljø og fri bevægelighed for alle borgere i Kosovo samt til at lette den euro-atlantiske integration af Vestbalkan;

13. opfordrer til, at der skabes nye muligheder for politisk dialog på højt plan med landene på Vestbalkan gennem regelmæssige topmøder mellem EU og Vestbalkan og intensiverede kontakter på ministerplan; opfordrer til aktivt engagement og passende inddragelse af landene på Vestbalkan i konferencen om Europas fremtid;

Demokrati og retsstatsforhold

14. glæder sig over de fremskridt, der er gjort med hensyn til at tilpasse de retlige rammer vedrørende retsstatsprincippet, herunder loven om dommeres og anklageres disciplinære ansvar og loven om mægling, samt indførelsen af et elektronisk sagsforvaltningssystem og et centralt strafferegister; beklager imidlertid det ringe gennemførelsesniveau;

15. opfordrer Kosovos myndigheder til at intensivere deres bestræbelser på at håndhæve lovene til gavn for landets borgere samt til at sikre en bedre koordinering af forskellige retsstatsprogrammer, der støttes af forskellige donorer, herunder udvikling af en overordnet revision af og en efterfølgende strategi for hele retsstatssektoren;

25. marts 2021

16. understreger, at det er nødvendigt at intensivere kampen mod korruption, og er meget bekymret over afskaffelsen af den særlige taskforce til bekæmpelse af korruption under Kosovos politi; understreger, at der er behov for en stærk politisk vilje til effektivt at bekæmpe korruption, og opfordrer Kosovos myndigheder til at udvise beslutsomhed i bekæmpelsen af korruption på alle niveauer;

17. opfordrer indtrængende regeringen til at oprette og opretholde stærke og dedikerede enheder, der skal bekæmpe organiseret kriminalitet og korruption, og opfordrer til, at der sættes en stopper for enhver ændring af de retshåndhævende og korruptionsbekæmpende institutioner, der er baseret på partipolitiske interesser;

18. opfordrer Kosovo til at forbedre gennemførelsen af sine lovgivningsmæssige foranstaltninger vedrørende indefrysning, konfiskation og inddrivelse af aktiver og vedrørende endelige domfældelser i sager om korruption på højt niveau, organiseret og økonomisk kriminalitet, hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme, herunder suspensionsforanstaltninger for offentligt ansatte, der er anklaget for sådanne lovovertrædelser, og til at sikre, at der ikke sker indblanding i de retshåndhævende organers og anklagemyndighedens operationelle aktiviteter;

19. er bekymret over, at Kosovos retssystem til trods for en passende normativ ramme fortsat undermineres af mangler med hensyn til ansvarlighed, problemer med gennemsigtighed og politisk indblanding; beklager manglen på håndgribelige resultater i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og forventer, at der gøres flere fremskridt for at forbedre resultaterne med hensyn til efterforskning og retsforfølgning af korruption på højt niveau og sager om organiseret kriminalitet, herunder menneskehandel og narkotikahandel, og cyberkriminalitet;

20. glæder sig over, at Kosovos domstolsråd har vedtaget foranstaltninger, der bidrager til at begrænse ekstern indblanding og utilbørlig påvirkning i retssager; glæder sig også over stigningen i antallet af endelige retsafgørelser, der offentliggøres; mener, at der er brug for yderligere foranstaltninger for at gøre domstolene mere uafhængige, sikre afpolitisering af retssystemet og sætte en stopper for utilbørlig indblanding i højt profilerede sager;

21. opfordrer Kosovo til at sikre, at der konsekvent foreligger regnskaber og revisionsrapporter om finansiering af politiske partier, og at der anvendes sanktioner, når de er påkrævet; bemærker også behovet for at forbedre det finansielle tilsyn med og ansvarligheden hos offentligt ejede virksomheder; glæder sig i denne forbindelse over forslaget til en ny lov om finansiering af politiske partier og opfordrer Kosovos nationalforsamling til at vedtage en retlig ramme for finansiering af politiske partier i overensstemmelse med Venedigkommissionens henstillinger;

22. gentager, at rekrutteringen og udnævnelsen til beslutningstagende stillinger på højt niveau i den offentlige sektor og offentligt ejede virksomheder fortsat giver anledning til stor bekymring, og bemærker, at udnævnelsen til sådanne poster skal ske på grundlag af en meritbaseret, retfærdig og konkurrencepræget proces; anerkender den indsats, som Kosovos regering har gjort ved at undertegne aftalememorandaet med Det Forenede Kongerige for at overvåge denne proces; gentager sin opfordring til fremskridt og et klart politisk engagement i reformen af den offentlige forvaltning, som kan opnås ved at fremme gennemførelsen af relevant lovgivning;

23. glæder sig over forbedringen af tilrettelæggelsen af arbejdet i Kosovos nationalforsamling og forvaltningen af plenarmøderne på grundlag af forretningsordenen; beklager imidlertid den hyppige mangel på beslutningsdygtighed og de vedvarende forsinkelser af det parlamentariske arbejde, som har været særligt skadelig i forbindelse med vedtagelsen af den pandemirelaterede hjælpepakke;

24. beklager, at Kosovos nationalforsamling ikke var i stand til at vedtage endnu en økonomisk genopretningsplan i første forsøg, understreger betydningen af politisk stabilitet og opfordrer nationalforsamlingen og regeringen til at arbejde sammen i en konstruktiv ånd og til at overholde bedste parlamentariske praksis;

25. roser Kosovos indsats for at bekæmpe radikaliserings, terrorisme og voldelig ekstremisme, herunder ved at bremse udstrømningen af fremmedkrigere; understreger, at der er behov for en yderligere indsats for at tackle finansieringen af terrorisme samt rehabilitering og reintegration af fremmedkrigere;

26. opfordrer til aktivt regionalt samarbejde og øget koordinering og udveksling af oplysninger mellem sikkerhedstjenesterne i Republikken Kosovo og EU og dets medlemsstater med henblik på at bekæmpe potentielle terroraktiviteter; opfordrer indtrængende Kosovo til at tackle radikaliserings på internettet og ekstremistiske påvirkninger udefra og opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at bistå Kosovo i disse vigtige bestræbelser;

27. er bekymret over tredjelandes bestræbelser på at støtte radikaliserings, navnlig af unge, ofte ved at finansiere eller stille betydelige ressourcer til rådighed, f.eks. til uddannelsesinstitutioner i Kosovo, som kan danne grobund for radikaliserings, og at den nuværende covid-relaterede situation kan have skadelige virkninger for indsatsen for afradikaliserings i betragtning af den forværrede økonomiske situation;

25. marts 2021

28. glæder sig over indgåelsen af en samarbejdsaftale mellem Kosovos politi og Europol, som vil danne grundlag for et styrket samarbejde om bekæmpelse af terrorisme og ekstremisme samt grænseoverskridende organiseret kriminalitet, og opfordrer til, at den gennemføres så hurtigt som muligt;

29. påpeger, at Kosovos borgere ifølge nylige skøn er i besiddelse af ca. 250 000 ulovlige våben; udtrykker dyb bekymring over denne alarmerende situation, der har en negativ indvirkning på den offentlige sikkerhed; opfordrer Kosovos myndigheder til at intensivere deres bestræbelser på at løse dette problem og iværksætte et effektivt program for konfiskation eller frivillig udlevering af disse våben til politiet;

30. roser Kosovo for dets fortsatte og konstruktive samarbejde om migration og det fortsatte fald i antallet af asylansøgninger fra og tilbagetagelse af kosovoske borgere samt for myndighedernes gode samarbejde om tilbagetagelse;

31. noterer sig med tilfredshed vedtagelsen af forordningen om integration af udlændinge og opfordrer til, at den gennemføres fuldt ud; understreger, at der er behov for yderligere foranstaltninger for at sikre tilstrækkelig administrativ og håndhævelsesmæssig kapacitet til at tackle udfordringerne i forbindelse med migration, herunder bekæmpelse af smugling af migranter;

32. gentager sin fulde støtte til det arbejde, der udføres af Kosovos specialistkammer og den specialiserede anklagemyndighed, som er en vigtig demonstration af Kosovos engagement i retsstatsprincippet, og hvis arbejde også er i Kosovos interesse; fremhæver betydningen af, at de særlige domstole fortsat kan arbejde uafhængigt og uden indblanding udefra; glæder sig over forlængelsen af specialistkammerets mandat og dets arbejde i Haag;

33. glæder sig over forlængelsen af mandatet for EULEX-missionen og anmoder Kosovo om at samarbejde fuldt ud med EULEX og med specialistkammeret og den specialiserede anklagemyndighed i god tro; beklager forsøgene på at undergrave EULEX' mandat; gentager sin opfordring til EULEX om at øge sin effektivitet og opretholde de højeste standarder for gennemsigtighed og en nultolerancetilgang til korruption;

34. glæder sig over vedtagelsen af loven om adgang til offentlige dokumenter; anbefaler en yderligere indsats for at øge gennemsigtigheden og forbedre overvågningen af de offentlige udgifter, herunder ved at forbedre systemet for offentlige indkøb;

35. glæder sig over de skridt, der er taget for at opbygge cybersikkerhedskapacitet, navnlig gennem vedtagelse af landets første nationale strategi for cybersikkerhed; mener, at det er afgørende at fastholde dette momentum for at muliggøre fuld håndhævelse af lovgivningsinitiativer på dette område og afhjælpe manglen på kvalificerede fagfolk inden for IKT og cybersikkerhed;

Respekt for de grundlæggende frihedsrettigheder og menneskerettighederne

36. bemærker, at Kosovos retlige og institutionelle rammer overordnet sikrer beskyttelsen af menneskerettigheder, mindretalsrettigheder og grundlæggende rettigheder; understreger, at der fortsat er udfordringer i forbindelse med gennemførelsen heraf, navnlig med hensyn til sprogrettigheder, herunder flersprogede radio- og tv-udsendelser, hvis mangel påvirker mindretalsmedlemmenes adgang til information, og som har været særligt skadelige under covid-19-pandemien;

37. opfordrer Kosovo til at tilbyde lige og ikkediskriminerende statslig uddannelser på mindretalsprog og til at sikre adgang til officielle dokumenter på alle officielle sprog i hele Kosovo samt lige muligheder, passende repræsentation i det politiske liv og adgang til den offentlige forvaltning og retssystemet;

38. opfordrer til øget beskyttelse og inklusion af personer, der tilhører mindretal, herunder romaer, ashkalier, Balkan-egyptere, serbere, bosniakker, tyrkere og goraniere, samt personer med handicap og fordrevne personer, ved at give dem tilstrækkelig sundhedspleje og social beskyttelse, navnlig under covid-19-pandemien og i lyset af dens socioøkonomiske konsekvenser;

39. opfordrer indtrængende til en større indsats for at bekæmpe forskelsbehandling og sigøjnerhad; er især bekymret over den sociale forskelsbehandling af romaer, ashkalier og Balkan-egyptere, deres udelukkelse fra politisk og social beslutningstagning og den fortsatte mangel på ressourcer og adgang til beskæftigelsesmuligheder, retssystemet, offentlige tjenester, boliger, sundhedspleje, kloaksystemer og rindende vand;

40. bemærker med beklagelse, at andragendet fra næsten 500 personer, som historisk set har identificeret sig selv som bulgarere, og som blev registreret i Kosovos nationalforsamling i maj 2018, stadig ikke er blevet behandlet af forsamlingen; understreger, at det er nødvendigt at tilføje en »bulgarsk« kategori i den anden nationale folketælling i Kosovo, som efter planen skal afholdes i 2021;

25. marts 2021

41. bemærker, at det offentlige radio- og tv-spredningsforetagende ikke er sikret økonomisk og redaktionel frihed; gentager, at det er nødvendigt at sikre mediegennemsigtighed, herunder om ejerskab af medierne, samt mediernes uafhængighed og sikre, at de er fri for enhver politisk indflydelse; opfordrer til en hurtig udnævnelse af chefen for Agenturet for Information og Beskyttelse af Privatlivets Fred;
42. understreger behovet for at intensivere bekæmpelsen af trusler mod og angreb på journalister og sætte en stopper for straffrihed for disse forbrydelser; anerkender, at ytringsfriheden på trods af disse udfordringer er nedfældet i Kosovos forfatning, og at der er et pluralistisk og livligt mediemiljø;
43. opfordrer til, at der med ARTE som forbillede oprettes et multinationalt og flersproget offentligt radio- og tv-spredningsforetagende, som kan forene folket og fremme freden og forsoningen blandt de sydøsteuropæiske stater;
44. beklager det stigende antal strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP), som bruges til at true og sagsøge journalister og enkeltpersoner for at bringe dem til tavshed og gøre offentlig debat umulig;
45. glæder sig over vedtagelsen af loven om beskyttelse af whistleblowere og tilskynder til vedtagelse af al den yderligere lovgivning, der er nødvendig for en effektiv gennemførelse heraf; opfordrer i denne henseende til en hurtig udnævnelse af chefen for Agenturet for Information og Beskyttelse af Privatlivets Fred;
46. er bekymret over desinformationskampagner med henblik på at svække legitimiteten af Kosovos status som stat; opfordrer til en styrkelse af det europæiske samarbejde med Kosovo om bekæmpelse af desinformation og hybride trusler, der søger at undergrave regionens europæiske perspektiv, og til at bekæmpe regionale desinformationskampagner, herunder ved mere strategisk at understrege EU's relevans for borgerne i regionen;
47. minder om den stærke forbindelse mellem ringe mediefrihed og lokale og udenlandske aktørers muligheder for at manipulere fakta og sprede desinformation; opfordrer Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten til at arbejde tæt sammen om disse forbindelser og overlappende udfordringer samt fremme oprettelsen af et ekspertisecenter om desinformation med fokus på Balkan;
48. bifalder Kosovos nationalforsamlings enstemmige beslutning af 25. september 2020 om at give Europarådets konvention til forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (Istanbulkonventionen) direkte virkning; forventer, at Kosovos regering hurtigt gennemfører konventionens indhold og stiller de nødvendige ressourcer og infrastrukturer til rådighed til dette formål;
49. glæder sig over vedtagelsen af Kosovo-programmet for ligestilling mellem kønnene og det arbejde, der udføres af kvindeudvalget i Kosovos nationalforsamling; opfordrer Kosovos myndigheder til at intensivere indsatsen for at fremme ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders økonomiske position, herunder ved at prioritere integration af kønsaspektet og øget samarbejde med civilsamfundet, herunder kvindeorganisationer, og ved at skabe et miljø, der fremmer bedre repræsentation af kvinder i beslutningstagende stillinger, samt ved at sikre, at skolebøger ikke fastholder stereotyper og forskelsbehandling; opfordrer i denne forbindelse til, at kvinder deltager i det forhandlingsteam, der er ansvarligt for dialogen mellem Beograd og Pristina; kræver ligeledes, at EU støtter denne indsats og disse bestræbelser ved selv at følge ovennævnte henstillinger;
50. er bekymret over graden af inaktivitet blandt kvinder, herunder på grund af den fortsatte kønsdiskrimination på arbejdsmarkedet, og opfordrer Kosovos myndigheder til at forbedre kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet; opfordrer indtrængende Kosovo til at tilpasse den nye arbejdsmarkedslov til også at regulere orlov for at undgå kønsbaseret forskelsbehandling i forbindelse med rettigheder til barselsorlov, fædreorlov og forældreorlov;
51. gentager sin bekymring over omfanget af vold i hjemmet og kønsbaseret vold; glæder sig over revisionen af straffeloven i denne henseende samt de forbedringer, der er konstateret i EULEX-rapporten med hensyn til visse aspekter af det kosovoske politis håndtering af sager om seksuel vold; bemærker imidlertid, at manglen på retsforfølgelse og alvorlig straf, straffrihed for gerningsmændene, utilstrækkelige systemer til sporing og sagsdatabaser, manglen på tilstrækkelige ressourcer og tjenester til ofre (krisecentre, lægeundersøgelsescentre, traumestøtte, rådgivning), videreuddannelse og institutionaliserede behandlingsprotokoller for hele retssystemet stadig giver anledning til bekymring;

25. marts 2021

52. understreger, at covid-19-pandemien har haft en skadelig indvirkning på kvinder og mindretal ved at øge uligheden, forværre de eksisterende problemer, herunder øget vold i hjemmet, og opfordrer Kosovos regering og myndigheder til at tage hensyn til disse spørgsmål i deres reaktion på pandemien;

53. glæder sig over vedtagelsen af loven om beskyttelse af børn som et vigtigt skridt i beskyttelsen af børns rettigheder i Kosovo; fremhæver betydningen af bekæmpelse af vold mod børn; understreger, at der er behov for tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til at sikre en effektiv gennemførelse heraf; påpeger det særlige behov for at tackle det vedvarende problem med børneægteskaber og tvangsægteskaber, navnlig blandt romaer, ashkalier og Balkan-egyptere, ved at indføre en minimumsalder for ægteskab og sikre passende foranstaltninger og indberetning til retshåndhævende og retlige institutioner;

54. glæder sig over fremskridtene inden for beskyttelse af LGBTI-rettigheder i lovgivningen og på politisk niveau; bemærker dog, at den gældende lovgivning om bekæmpelse af forskelsbehandling skal gennemføres fuldt ud, og opfordrer til ordentlig efterforskning af sager om hadforbrydelser mod LGBTI-personer; opfordrer regeringen til at medtage partnerskaber mellem personer af samme køn i udkastet til civillov som garanteret i landets forfatning;

55. roser de kosovoske myndigheders fortsatte bestræbelser på at forbedre civilsamfundets evne til at bidrage meningsfuldt til politikudviklingen; opfordrer til en yderligere forbedring af samarbejdet mellem regeringen og civilsamfundet og til civilsamfundets øgede deltagelse i den politiske beslutningsproces; gentager behovet for øget ansvarlighed og gennemsigtighed i den offentlige finansiering til civilsamfundet;

56. er bekymret over den manglende koordinering blandt internationale donorer, som flere organisationer, der er aktive i landet, har gjort opmærksom på; opfordrer indtrængende Kosovos regering til at træffe foranstaltninger til at undgå dobbeltarbejde og unødvendige overlapninger og til at forvalte sine kontakter med internationale donorer mere effektivt;

57. roser det arbejde, som den afgående ombudsmand har gjort for at fremme en menneskerettighedskultur, og glæder sig over, at flere af hans henstillinger, som effektivt bidrager til bl.a. forebyggelse af tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling, er blevet gennemført af Kosovos myndigheder;

Forsoning og gode naboskabsforbindelser

58. bifalder Kosovos indsats for at opretholde et konstruktivt naboskab i hele regionen og for proaktivt at tilpasse sig EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP); glæder sig over Kosovos engagement i regionale initiativer og opfordrer til gennemførelse af forpligtelser inden for forskellige regionale rammer, der fremmer det fælles regionale marked;

59. understreger, at normalisering af forbindelserne mellem Serbien og Kosovo er en prioritet og en forudsætning for begge landes tiltrædelse af EU og også vil være afgørende for at sikre stabilitet og velstand i regionen som helhed; anerkender, at begge sider i den EU-støttede dialog har øget deres engagement, og opfordrer til aktiv og konstruktiv deltagelse i den EU-støttede dialog under ledelse af EU's særlige repræsentant med henblik på at arbejde hen imod en omfattende, holdbar og juridisk bindende aftale i overensstemmelse med folkeretten;

60. gentager sin opfordring til at komme videre med den fulde gennemførelse, i god tro og rettidigt, af alle de allerede indgåede aftaler, herunder en øjeblikkelig etablering af sammenslutningen/fællesskabet af kommuner i Kosovo med serbisk flertal; opfordrer EU-Udenrigstjenesten til at oprette en mekanisme til at overvåge og kontrollere gennemførelsen af alle de allerede indgåede aftaler og til regelmæssigt at aflægge rapport til Europa-Parlamentet om deres status; gentager i denne forbindelse sin fulde støtte til EU's særlige repræsentant for dialogen mellem Beograd og Pristina, Miroslav Lajčák;

61. opfordrer indtrængende Serbiens og Kosovos regering til at afholde sig fra enhver handling, der kan undergrave tilliden mellem parterne og bringe den konstruktive videreførelse af dialogen i fare; gentager betydningen af både Kosovos og Serbiens multietniske karakter, og at etnisk homogene stater ikke bør være målet i regionen;

25. marts 2021

62. opfordrer Kosovo til at tackle de igangværende interne problemer i forbindelse med sin tilgang til denne dialog, til at oprette et særligt forhandlingshold samt til at etablere en fælles forhandlingsplatform og sikre dialog mellem regeringskoalitionen og oppositionspartierne; understreger, at dialogen mellem Beograd og Pristina skal foregå åbent og gennemsigtigt, og at de ansvarlige embedsmænd regelmæssigt bør høre Kosovos nationalforsamling om udviklingen i dialogen; opfordrer regeringen til bedre at formidle resultaterne af dialogen til Kosovos borgere;

63. bemærker, at fem EU-medlemsstater endnu ikke har anerkendt Kosovo, og gentager sin opfordring til de pågældende medlemsstater om at gøre det og til at bekræfte et troværdigt europæisk engagement i udvidelsesprocessen; understreger, at Kosovos uafhængighed er uigenkaldelig, og at anerkendelse ville være gavnlig for normaliseringen af forbindelserne mellem Kosovo og Serbien, ville forbedre og konsolidere stabiliteten i regionen og lette begge staters integration i EU;

64. glæder sig over Israels nylige anerkendelse af Kosovos uafhængighed inden for rammerne af de aftaler, der blev undertegnet i Washington, men fordømmer Serbiens kampagne for at forhindre Kosovos anerkendelse, som har ført til, at flere lande har trukket deres anerkendelse tilbage;

65. glæder sig over det gode regionale samarbejde mellem Kosovo og Serbien i kampen mod udbredelse af covid-19-pandemien, herunder samarbejdet mellem borgmestrene i det nordlige og sydlige Mitrovica og kommunikationen mellem sundhedsministrene;

66. beklager, at broen i Mitrovica stadig ikke er blevet åbnet for al trafik på trods af færdiggørelsen af renoveringsarbejdet; opfordrer de serbiske og kosovoske myndigheder til at fremme mellemfolkelig kontakt mellem lokalsamfund med henblik på at styrke dialogen, også på ikke-statsligt niveau; opfordrer Kommissionen, EU-Udenrigstjenesten og Rådet til at støtte premierministeren og hans team i den interne forsoningsdialog med kosovoserbere, som vil give konkrete sikkerhedsgarantier og muligheder for socioøkonomiske integration;

67. bemærker, at visumfri rejse mellem Bosnien-Hercegovina og Kosovo er en nødvendig forudsætning for at udvide det regionale samarbejde;

68. glæder sig over Kommissionens bestræbelser på at investere mere strategisk i Vestbalkan gennem en særlig økonomisk plan og investeringsplan; anerkender den betydning, den økonomiske plan og investeringsplan har for at fremme bæredygtig konnektivitet, menneskelig kapital, konkurrencedygtighed og inklusiv vækst samt styrke regionalt og grænseoverskridende samarbejde; understreger, at alle investeringer skal være i overensstemmelse med målene i Parisaftalen og EU's mål for dekarbonisering;

69. gentager sin støtte til initiativet om at oprette den regionale kommission for fastlæggelse af fakta om krigsforbrydelser og andre alvorlige menneskerettighedskrænkelser, som blev begået i det tidligere Jugoslavien; fremhæver betydningen af det arbejde, der udføres af det regionale kontor for ungdomssamarbejde, og glæder sig over Kosovos aktive deltagelse; gentager behovet for at nå ud til unge fra de nordlige kommuner og integrere dem i landets socioøkonomiske strukturer;

70. opfordrer til at øge indsatsen for at behandle forespørgsler fra familiemedlemmer til savnede personer, gøre arkiver om krigstiden offentligt tilgængelige og fremlægge oplysninger om personer, der stadig er anført som savnede efter krigen i Kosovo i 1998-1999; opfordrer indtrængende til gennemførelse af Kosovos anklageråds strategi for krigsforbrydelser, som stadig er alvorligt hæmmet af politiske problemer, mangel på ressourcer og mangel på internationalt og regionalt samarbejde;

71. understreger betydningen af oplysninger om gravsteder og af efterforskning og domfældelse i alle sager om krigsforbrydelser med henblik på at sikre retfærdighed for ofrene; opfordrer Serbien til at undersøge resterne af de tre lig, der indtil videre er blevet opgravet i forbindelse med udgravninger i den massegrav i landsbyen Kizevak i Raska kommune nær grænsen til Kosovo, der blev opdaget i november 2020, og som menes at være kosovoalbanere;

72. roser Kosovo for den fredelige sameksistens mellem religiøse samfund og fremhæver betydningen af fortsat beskyttelse af alle religiøse samfunds kulturarv og ejendomsrettigheder; opfordrer Kosovos myndigheder til at anvende kulturarven som et middel til at bringe forskellige samfund sammen og til mere effektivt at fremme landets multietniske kulturelle og religiøse arv;

73. er bekymret over den stigende tendens til ensprogethed og den manglende forståelse af forskellige sprog i Kosovos lokalsamfund, navnlig blandt unge; understreger derfor behovet for at lære hinandens sprog, indføre platforme til interaktion, tilpasse uddannelsessystemet og tackle underrepræsentationen af de samfund, der ikke er majoritetssamfund, i den offentlige sektor;

25. marts 2021

74. understreger, at stabilitet og velstand i Kosovo på lang sigt fortsat afhænger af udviklingen af forbindelserne mellem kosovoalbaniere og kosovoserbere, og at alle politiske kræfter er ansvarlige for at opretholde og støtte en politisk kultur baseret på tolerance, inklusion og gensidig forståelse og respekt;

Økonomi

75. bemærker, at der er brug for stærk politisk støtte, effektiv gennemførelse og nøje overvågning for at bekæmpe Kosovos omfattende uformelle økonomi, som udgør en alvorlig hindring for udviklingen af landets private sektor og påvirker statens kapacitet til at levere offentlige tjenesteydelser af høj kvalitet;

76. opfordrer Kosovos myndigheder og Kommissionen til yderligere at støtte SMV'er med henblik på at udvikle en bæredygtig økonomi for Kosovo;

77. understreger behovet for hurtig gennemførelse af aktive arbejdsmarkedspolitikker, herunder opkvalificering, erhvervsuddannelser og oplæring på arbejdspladsen, for at øge beskæftigelsen blandt sårbare grupper; understreger, at uddannelsessystemet bør reformeres for at imødekomme arbejdsmarkedets behov, og opfordrer til, at personer, der tilhører mindretal, inddrages i udformningen og gennemførelsen af beskæftigelsesforanstaltninger; gentager betydningen af at skabe yderligere muligheder for unge og kvinder;

78. udtrykker alvorlig bekymring over den massive udvandring af højt kvalificerede arbejdstagere fra Kosovo og opfordrer til, at der indføres omfattende socioøkonomiske foranstaltninger for at imødegå den demografiske tilbagegang; opfordrer Kommissionen og landene på Vestbalkan til at udvikle en regional strategi til imødegåelse af den vedvarende ungdomsarbejdsløshed ved at tackle den manglende kompetencemæssige overensstemmelse mellem uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet, forbedre kvaliteten af undervisningen og sikre tilstrækkelig finansiering af aktive arbejdsmarkedsforanstaltninger og erhvervsuddannelsesordninger såvel som tilstrækkelige børnepasningsordninger og førskoleundervisningsfaciliteter;

79. opfordrer til en betydelig forbedring af uddannelserne og uddannelsernes kvalitet; opfordrer indtrængende Kosovo til at arbejde på at gøre yderligere fremskridt med skolereformen ved at stille de nødvendige undervisningsmaterialer og de rette fysiske betingelser til rådighed for alle elever, navnlig for at løse problemerne med adgang til uddannelse under den nuværende pandemi;

80. glæder sig over Kosovos beslutning om at deltage i mini-Schengen-initiativet som et middel til at forbedre naboskabsforbindelser og skabe nye muligheder for Kosovos borgere og erhvervsliv;

81. glæder sig over, at Kosovo også vil nyde godt af EU's digitale indre marked, og understreger, at det er nødvendigt at investere i digitalisering som et middel til at forbedre tjenester for borgerne, mindske den digitale kløft og sikre lige adgang til internettet, herunder for de mest sårbare grupper og landdistrikterne; bemærker digitaliseringens store potentiale for udviklingen af Kosovos økonomi;

82. glæder sig over ikrafttrædelsen af den nye regionale roamingaftale, der blev undertegnet i april 2019, som et klart eksempel på, hvordan regionalt samarbejde kan give konkrete fordele for borgerne og virksomhederne i regionen;

83. bemærker, at pandemien lægger pres på hele sundhedssystemet; opfordrer indtrængende Kosovo til at styrke sundhedssektoren for at yde passende og tilgængelige primære sundhedstjenester til alle borgere, især i form af behovsbaserede sociale ydelser til de grupper, der er hårdest ramt af covid-19-krisen; bemærker, at mange sundhedspersoner har forladt Kosovo, hvilket yderligere forværrer manglen på sundhedspersonale og har en skadelig indvirkning på sundhedssystemet;

84. bemærker, at de strukturelle svagheder er blevet forværret af covid-19-pandemien, navnlig på grund af den forsinkede vedtagelse af loven om økonomisk genopretning, og opfordrer indtrængende Kosovos myndigheder til at gennemføre effektive strukturreformer for at afbøde pandemiens virkninger og fremskynde den økonomiske genopretning efter krisen, herunder ved at afhjælpe manglen på offentlig sygesikring, samt spørgsmålet om kompetencefordelingen mellem præsidenten og premierministeren med hensyn til håndtering af pandemien, som blev fremhævet, da det var nødvendigt at erklære undtagelsestilstand for at muliggøre en landsdækkende nedlukning;

25. marts 2021

85. gentager, at EU hurtigt har mobiliseret betydelig umiddelbar støtte til Vestbalkan med henblik på at håndtere sundhedskrisen som følge af covid-19-pandemien og den socioøkonomiske genopretning af regionen; bemærker vedtagelsen af over 138 mio. EUR i bistand til Kosovo gennem IPA 2019- og IPA 2020-programmerne, hvoraf 50 mio. EUR er blevet omfordelt til at tackle de sociale og økonomiske konsekvenser af den igangværende covid-19-krise på kort og mellemlang sigt;

86. understreger betydningen af europæisk solidaritet og opfordrer Kommissionen til yderligere at støtte Kosovo og de øvrige stater på Vestbalkan i deres bestræbelser på at bekæmpe pandemien; opfordrer Kommissionen og Rådet til at inddrage Kosovo i det fælles EU-indkøb af vacciner og til at afsætte et tilstrækkeligt antal covid-19-vacciner til borgerne i alle landene på Vestbalkan;

87. opfordrer til bedre opkrævning af indtægter og bedre tilsyn med offentligt ejede virksomheder; roser de første fremskridt med hensyn til at nedbringe skattegælden; understreger, at der er behov for en yderligere indsats for at øge skatteindtægterne ved at reducere den uformelle økonomi og forbedre effektiviteten af skatteopkrævningen, hvilket kan sikre flere midler til prioriterede områder, herunder uddannelse og sundhed;

Miljø, energi og transport

88. opfordrer myndighederne til at sikre tilpasning til EU's standarder og politiske mål for klimabeskyttelse og miljø i overensstemmelse med de forpligtelserne, der er indgået i henhold til Parisaftalen, og det strategiske mål om at opnå klimaneutralitet senest i 2050 som led i den europæiske grønne pagt og opfordrer Kosovo til at arbejde for gennemførelsen af den grønne dagsorden for Vestbalkan, som afspejler prioriteterne i den europæiske grønne pagt;

89. glæder sig over resultatet af topmødet mellem EU og Vestbalkan, der blev afholdt den 10. november 2020 i Sofia inden for rammerne af Berlinprocessen, og støtter fortsat alle fælles initiativer til at fremme integration og gode naboskabsforbindelser i regionen; glæder sig over opbakningen til erklæringen om den grønne dagsorden, som er tilpasset den europæiske grønne pagt og over, at lederne har erklæret sig rede til at træffe foranstaltninger og tilpasse sig relevante EU-politikker for at opnå klimaneutralitet senest i 2050;

90. er dybt bekymret over, at langt størstedelen af energien i Kosovo er fremstillet ved brug af kulkraft, og over planerne om at opføre et nyt kulkraftværk; opfordrer indtrængende Kosovo til at gøre sin energisektor mere bæredygtig ved at diversificere landets energikilder, omgående fjerne alle subsidier til kul, der ikke er i overensstemmelse med reglerne, decentralisere energiproduktionen og bevæge sig i retning af vedvarende energikilder;

91. bemærker, at landets retlige ramme skal bringes i overensstemmelse med EU-direktiverne om store fyringsanlæg og industrielle emissioner; opfordrer Kosovo til at foretage miljøkonsekvensvurderinger i overensstemmelse med internationale standarder og træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at bevare og beskytte miljømæssigt følsomme områder;

92. opfordrer Kosovos myndigheder til at opfylde deres forpligtelse til at lukke og afvikle kraftværket Kosovo A; glæder sig over Kommissionens vilje til at bistå Kosovos regering i denne proces både finansielt og teknisk;

93. minder om, at prioritering og forbedring af energieffektivitetsforanstaltninger, herunder omdannelse af den eksisterende kul- og oliebase fjernvarme til et højeffektivt system baseret på kraftvarmeproduktion og vedvarende energi, er en afgørende faktor for at nå klimamålene; understreger betydningen af at tackle energifattigdom;

94. udtrykker alvorlig bekymring over det fortsat høje antal for tidlige dødsfald som følge af luftforurening, der skyldes emissionsniveauer, der overstiger de lovbestemte lofter for store fyringsanlæg; opfordrer indtrængende Kosovos myndigheder til omgående at træffe foranstaltninger til at bekæmpe luftforurening og til at udvikle en troværdig plan for omkostningseffektiv udfasning af kul; anerkender den nylige revision af energisektorstrategien med henblik på at løse dette problem og opfordrer Kosovo til at gennemføre sin nationale emissionsreduktionsplan;

95. tilskynder Kosovos myndigheder til i højere grad at prioritere håndhævelsen af miljølovgivningen og standarderne for biodiversitet i overensstemmelse med gældende EU-ret samt til at fremme miljøbevidsthed og miljøuddannelse blandt Kosovos borgere; opfordrer Kosovo til hurtigst muligt at vedtage loven om klimaændringer og opfordrer til, at der uden yderligere forsinkelse udarbejdes og vedtages en integreret national energi- og klimaplan;

25. marts 2021

96. opfordrer Kosovo til fortsat at øge affaldsindsamlingsdækningen, navnlig gennem forbedret affaldssortering og genanvendelse, til at indføre foranstaltninger til fremme af en cirkulær økonomi for at reducere mængden af affald og løse problemet med ulovlige lossepladser og til hurtigst muligt at finde midler til bortskaffelse af farligt affald;

97. er bekymret over, at der kun er få vandressourcer til rådighed; opfordrer Kosovos myndigheder til at respektere særlige naturområder og beskyttede områder ved planlægningen af vandkraftværker og til ikke at bringe vandforsynings bæredygtighed i fare;

98. opfordrer til fuld gennemførelse af energifællesskabstraktaten, herunder gennemførelse af gældende EU-regler om statsstøtte og fuld åbning af det nationale elektricitetsmarked, og til at bevæge sig i retning af regional markedsintegration; opfordrer til at arbejde i retning af regional konnektivitet og gennemførelsen af det regionale energimarked;

99. opfordrer Kosovo til at gennemføre troværdige og bæredygtige politikker for offentlig transport og mobilitet for at afhjælpe den langvarige forsømmelse af infrastruktur, herunder regelmæssige offentlige transportforbindelser til det nordlige Mitrovica og alle større byer i landet;

100. glæder sig over vedtagelsen af IPA's årlige handlingsprogram for Kosovo for 2020 til en samlet værdi af 90 mio. EUR og insisterer på, at IPA-midler bl.a. anvendes til at fremme den grønne dagsorden ved at styrke miljøbeskyttelsen, bidrage til afbødning af og øge modstandsdygtigheden over for klimaændringer og fremskynde overgangen til en lavemissionsøkonomi; opfordrer til øget gennemsigtighed og tættere parlamentarisk kontrol med de midler, der er afsat til Kosovo, og anmoder Kommissionen om bedre at overvåge anvendelsen af EU-midler og indberette ethvert misbrug;

101. opfordrer Kommissionen til at bruge IPA III-midler på infrastrukturprojekter og på den igangværende demokratiske overgang i Kosovo, navnlig i lyset af tilbagevendende problemer med investeringsmiljøet, absorptionskapacitet og miljøstandarder i Kosovo;

102. opfordrer til, at den fremtidige IPA III indeholder både incitament og betingelser; mener, at det er afgørende, at IPA III støtter yderligere styrkelse af grundlæggende værdier og god regeringsførelse, og at støtten indstilles i tilfælde af systemiske trusler mod Unionens interesser og værdier; mener, at princippet om reversibilitet af tiltrædelsesprocessen under den nye metode også bør afspejles tydeligt i førtiltrædelsesfinansieringen; gentager, at omfanget af den finansielle bistand bør svare til målet for Kosovos europæiske perspektiv;

o

o o

103. pålægger sin formand at sende denne beslutning til formanden for Det Europæiske Råd, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamenter og Kosovos regering og parlament.
